

Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej

PO.0440.4.2013

Ryszard Wilczyński
Wojewoda Opolski

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej informuje, że w okresie od 01.04.2013 r. do 30.06.2013 r. realizując ustawowe zadania w zakresie ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa łącznie przeprowadził **243 kontrole** na planowanych 225, co stanowi 108 % wykonania planu kwartalnego. Kontrole przeprowadzone były w 25 tematach określonych planem kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu na II kwartał 2013 r.

W okresie sprawozdawczym szczególne znaczenie miały kontrole prowadzone w oparciu o ustawę o systemie oceny zgodności i poszczególne dyrektywy nowego podejścia tzw. nadzór rynku oraz kontrole w segmencie produktów żywnościowych w zakresie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno- spożywczych jak również kontrole w segmencie produktów nieżywnościowych i usług.

Podczas działań kontrolnych badane były również inne obszary obrotu towarowego, określone przepisami prawa, istotne dla ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa. W tym zakresie jednym z głównych działań Inspekcji Handlowej były kontrole jakości paliw występujących w obrocie handlowym. Kontrole te przeprowadzone zostały w oparciu o system monitorowania i kontrolowania jakości paliw stworzony w Polsce ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2006 r. Nr 169,poz. 1200 ze zm.).

Do najważniejszych zagadnień objętych działalnością w II kwartale 2013 r. należały kontrole:

- **w zakresie dyrektyw nowego podejścia** (kontrola środków ochrony indywidualnej, kontrola bezkierunkowych lamp do użytku domowego w ramach programu - ekoprojekt);
- **kontrola jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych;**
- **w zakresie ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów** (kontrola rowerów dziecięcych i przyczepek rowerowych, kontrola drabin, kontrola grilli i podpałek do grilli, kontrola niezmechanizowanych narzędzi prostych, sprzętu do majsterkowania oraz narzędzi ogrodniczych);
- **w zakresie innych produktów nieżywnościowych i usług** (kontrola produktów biobójczych oferowanych w placówkach hurtowych i detalicznych, kontrola legalności i rzetelności przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie);
- **w zakresie artykułów rolno – spożywczych:**
 - kontrola jakości i prawidłowości oznakowania mleka i przetworów mlecznych, w tym produktów z mleka koziego i owczego,
 - kontrola jakości handlowej mrożonych wyrobów kulinarnych (garmażeryjnych),
 - kontrola jakości i prawidłowości oznakowania środków spożywczych oferowanych luzem, w tym oznakowania informacjami o alergenach,
 - kontrola jakości i prawidłowości oznakowania dżemów, powideł, konfitur, galaretek oraz syropów;
- **w zakresie kontroli całorocznych:**
 - kontrola prawidłowości obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi,
 - kontrola produktów włókienniczych (wyroby pończosznice, apaszki, szale, chusty),
 - kontrola prawidłowości obrotu akumulatorami samochodowymi i bateriami,
 - kontrola przestrzegania przez przedsiębiorców, których działalność polega na sprzedaży odbiorników cyfrowych, przepisów art. 6 ust. 1,2 i 5 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej,
 - kontrola wyrobów pod względem zawartości niektórych substancji chemicznych;

- **w zakresie kontroli własnych:**
 - kontrola przestrzegania terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości artykułów żywnościowych,
 - kontrola prawidłowości funkcjonowania przedsiębiorców świadczących usługi dla ludności, w tym prawidłowość oznakowania wyrobów, w zakresie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, ustawy o cenach, ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, ustawy o języku polskim,
 - kontrola prawidłowości zamieszczania na stacjach paliw informacji dotyczących zawartości biokomponentów w paliwach ciekłych,
 - kontrola prawidłowości funkcjonowania przedsiębiorców świadczących sprzedaż odbiorników TV w związku z planowanym wdrożeniem naziemnej telewizji cyfrowej;
- **rekontrole** sprawdzające wykonanie zaleceń z uprzednio przeprowadzonych działań kontrolnych w obszarze artykułów żywnościowych i gastronomii oraz w obszarze artykułów nieżywnościowych i usług;
- **kontrole interwencyjne** obejmujące wszystkie obszary wynikające ze skarg i informacji od konsumentów, centralnych i terenowych organów administracji państwowej, samorządowej oraz podmiotów gospodarczych, jak również podejmowane na podstawie rozeznania własnego oraz zlecone przez Prezesa UOKiK.

W wyniku przeprowadzonych 243 kontroli w 51 podmiotach stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości, co stanowi ok. 21 % w stosunku do wszystkich podmiotów objętych kontrolą.

W obszarze artykułów rolno-spożywczych nieprawidłowości dotyczyły głównie:

- wprowadzania do obrotu towarów przeterminowanych,
- nie uwidaczniania cen na towarach oferowanych do sprzedaży,
- posługiwania się sprzętem mierniczym z nieaktualną cechą legalizacji,
- nie dopełniania obowiązku zgłaszania do ewidencji działalności gospodarczej zmian danych objętych wpisem.

Wyżej wymienione przewinienia dały podstawę do ukarania w drodze mandatu karnego **16** sprawców wykroczeń na łączną kwotę **2450,00zł**.

W **10** przypadkach zastosowano wobec przedsiębiorców środki oddziaływania wychowawczego na podstawie art. 41 Kodeksu wykroczeń.

W II kwartale 2013r. w obrębie artykułów rolno-spożywczych zrealizowano zlecony przez UOKiK program kontroli jakości handlowej mrożonych wyrobów kulinarnych (garmażeryjnych). Kontrole przeprowadzono w placówkach detalicznych i wielkopowierzchniowych. Do badań laboratoryjnych pobrano próby mrożonych wyrobów kulinarnych. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono:

- zaniżoną zawartość składnika mięsnego w „Fasolce po bretońsku”a'900g - /produkt głęboko mrożony,
- niewłaściwe cechy organoleptyczne „Pierogów z serem na słodko” – ok.40% pierogów rozklejonych z wyciekami nadzienia po obróbce termicznej.

Wobec przedsiębiorców zostaną wszczęte postępowania administracyjne w zakresie zastosowania sankcji karnych wynikających z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w związku z wprowadzaniem do obrotu artykułów rolno – spożywczych o niewłaściwej jakości handlowej.

W ramach realizacji programu kontroli jakości i prawidłowości oznakowania dżemów, powideł, konfitur, galaretek oraz syropów przeprowadzono kontrole w 5 sklepach detalicznych i wielkopowierzchniowych. Parametry fizyko-chemiczne badanych przetworów nie wykazały niezgodności z wymaganiami określonymi przepisami prawa oraz deklaracją producenta. Stwierdzono natomiast niewłaściwe oznakowanie 3 partii syropów o łącznej wartości 418,50 zł, oferowanych do sprzedaży w markecie Netto, z uwagi na zastosowanie dla nich nazwy i szaty graficznej niezgodnej z rzeczywistymi cechami produktów. Z przodu opakowań umieszczono nazwy „Czarna porzeczka”, „Truskawka”, „Malina” oraz wykorzystano rysunki przedstawiające te owoce (odpowiednio czarna porzeczka, truskawka, malina), natomiast z zamieszczonego z boku opakowania składu surowcowego (niewidocznego od frontu) wynikało, że syropy wyprodukowane są na bazie "zagęszczonego soku owocowego" z dodatkiem niewielkich ilości soków zagęszczonych, tj. „zagęszczony sok z czarnej porzeczki 0,2%", "zagęszczony sok truskawkowy 0,1%", "zagęszczony sok malinowy 0,25%". Powyższe oznakowanie

/nazwa oraz grafika/ mogły wprowadzić w błąd konsumenta co do charakterystyki środka spożywczego /syrop, sok/, w tym jego nazwy, rodzaju i właściwości.

Powyższe ustalenia dały podstawę do wszczęcia postępowania administracyjnego wobec przedsiębiorcy w zakresie zastosowania sankcji karnych wynikających z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w związku z wprowadzaniem do obrotu przedmiotowych syropów niewłaściwie oznaczonych.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w poszczególnych obszarach handlu i usług, zakwestionowano:

- 1 partię wyrobu – ochraniacze siatkowe na badanych 18 partii z uwagi na brak instrukcji obsługi w polskiej wersji językowej co jest niezgodne z zasadniczymi wymaganiami dla środków ochrony indywidualnej.
- 2 partie przyczepki rowerowych do przewożenia dzieci z uwagi na brak wyposażenia w hamulec postojowy, a w jednym przypadku braku informacji: „przesłonka przyczepy chroniąca dzieci powinna być zawsze opuszczona podczas jazdy, dzieci w siedziakach powinny być wyposażone w kaski ochronne” a także informacji o maksymalnym wieku i maksymalnej wysokości pasażerów w polskiej wersji językowej. Przedmiotowe wyroby w toku czynności kontrolnych zostały przez przedsiębiorców wycofane z obrotu.
- W ramach kontroli bezpieczeństwa grilli zakwestionowano 2 partie wyrobów na 12 badanych, z uwagi na brak adresu producenta wprowadzającego wyrób do obrotu oraz w jednym przypadku brak w ostrzeżeniach zapisu „Używać wyłącznie podpałek zgodnie z PN-EN 1860-3” a także wykazu grilla i opisowego etapu montażu w polskiej wersji językowej.
- Zakwestionowano 5 partii drabin na 8 poddanych badaniom organoleptycznym, z uwagi na występujące w 2-óch przypadkach wyszczerbienia szczebli, zadziory na szczeblach oraz pojedyncze zadziory na bocznicach, a w odniesieniu do 3 partii stwierdzono całkowity brak wymaganych oznaczeń handlowych tj. nazwy i adresu producenta, określenia typu drabiny, ostrzeżeń o zagrożeniach związanych w użytkowaniu wyrobu oraz instrukcji użytkowania. W toku omawianych czynności kontrolnych przedsiębiorcy podjęli dobrowolne działania naprawcze.

- 15 partii wyrobów na 18 badanych zakwestionowano w zakresie prawidłowości oznakowania wyrobów włókienniczych /szale, szaliki, chusty/. Nieprawidłowości dotyczyły niezgodności z wymogami dotyczącymi nazewnictwa włókien tekstylnych, oznaczenia składu surowcowego w polskiej wersji językowej, niezgodności składu surowcowego produktów włókienniczych z deklarowanym na oznaczeniach, a także braku odporności na zabrudzenia cieczami oleistymi zgodnie z deklaracją producenta.

Ponad to w wyniku przeprowadzonych kontroli w obszarze handlu i usług stwierdzono:

- nieprzestrzeganie przepisów zobowiązujących sprzedawców do uwidaczniania cen na towarach oferowanych do sprzedaży (wywieszki, oznaczenie ceną bezpośrednio na towarze),
- brak zgłaszania do organu ewidencyjnego działalności gospodarczej w przedmiocie świadczenia usług hotelarskich oraz używanie nazwy prawnie chronionej „MOTEL”,
- nieważność cechy legalizacji 3 urządzeń pomiarowych - znajdujących się w punkcie skupu złomu,
- brak zapisu w kartach gwarancyjnych dotyczącego zasięgu terytorialnego ochrony gwarancji oraz informacji: „gwarancja na dany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową”.

Niezależnie od wyżej wskazanych nieprawidłowości przeprowadzone w II kwartale czynności kontrolne na stacjach paliw w zakresie jakości oferowanego do sprzedaży paliwa wykazały nieprawidłowości w odniesieniu do jednego przedsiębiorcy. Wprowadzane do obrotu paliwo ON nie spełniało wymagań rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2008 r. nr 221, poz.1441 ze zm.) w zakresie parametru:

- skład frakcyjny do 350°C destyluje (wynik badania 81,9% wymagania jakościowego min.85%(V/V),
- skład frakcyjny 95%(V/V) destyluje do temperatury (wynik badania 391,5°C wymagania jakościowe max 360°C.

Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługującego mu prawa o złożenie wniosku o badanie próbki kontrolnej kwestionowanego paliwa.

W III kwartale w przedmiotowej sprawie zostaną podjęte działania w zakresie powiadomienia prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 31 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw oraz pisma do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Urzędu Kontroli Skarbowej oraz Urzędu Celnego.

Ponadto w okresie sprawozdawczym w wyniku kontroli przeprowadzonej w I kwartale 2013 r. skierowano zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Kędzierzynie - Koźlu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 31 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw (Dz.U. Nr 169, poz.1200 ze zm.) Sprawa dotyczy wprowadzania od obrotu paliwa PB 95 niewłaściwej jakości na stacji paliw „Petronaft” w Kędzierzynie Koźlu przy ul. Gliwickiej 27. W przedmiotowej sprawie zostało wszczęte dochodzenie przez Komendę Powiatową Policji w Kędzierzynie – Koźlu.

W II kwartale 2013r. Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Opolu otrzymał wyniki badań laboratoryjnych próbek produktów włókienniczych oraz zabawek przekazanych do badań w okresie I kwartału. W odniesieniu do 3 badanych próbek wyrobów włókienniczych stwierdzono:

- w jednym przypadku niezgodność składu surowcowego z deklaracją producenta (dot. ręczników),
- w dwóch przypadkach wartości wskaźnika użytkowego wykazała zmiany wymiarów po praniu i suszeniu (dot. pościeli).

W przedmiotowych sprawach zostały wydane decyzje obciążające przedsiębiorców kosztami badań laboratoryjnych. Wyroby zostały wycofane z obrotu bądź poddanie przecenie ze względu na obniżoną jakość.

W odniesieniu do 1 partii zabawek badania laboratoryjne wykazały niezgodności z zasadniczymi wymaganiami określonymi w § 17 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 listopada 2003r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek (Dz. U. z 2003r Nr 210, poz. 2045 ze zm.), z uwagi na obecność ftalanu, w ilości która może wpływać szkodliwie na funkcjonowanie rozrodcze i płodność lub rozwój potomstwa. W związku z powyższym wydana została decyzja zakazująca dalszego udostępniania kwestionowanego

wyrobu do obrotu. Akta kontroli w tym zakresie przekazane zostały do UOKiK, natomiast do Prokuratury Rejonowej w Bielsku-Białej skierowano zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 45 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jednolity Dz.U. z 2010 r. Nr 138, poz.935 ze zm.)

Stwierdzone nieprawidłowości zarówno w obszarze artykułów rolno-spożywczych oraz w obszarze handlu i usług dały podstawę do ukarania w drodze mandatu karnego **25 sprawców wykroczeń na łączną kwotę 3150,00 zł**. Ujawnione wykroczenia dotyczyły:

- oferowania do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, co stanowi wykroczenie na podstawie art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
- nie uwidaczniania cen na towarach oferowanych do sprzedaży, co jest niezgodne z art. 137 § 1 Kodeksu wykroczeń;
- posługiwanie się sprzętem mierniczym posiadającym nieaktualne cechy legalizacji, co jest wykroczeniem na podstawie art. 26 ust.1 pkt 2 ustawy Prawo o miarach;
- nie uwidoczniania w miejscu sprzedaży informacji o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, co stanowi wykroczenie zgodnie z art. 26 ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.

W 10 przypadkach w stosunku do sprawców wykroczeń poprzestano na zastosowaniu środków oddziaływania wychowawczego na podstawie art. 41 Kodeksu wykroczeń. Przedsiębiorców pouczone m.in. w zakresie rzetelnego uwidaczniania cen jednostkowych oraz o obowiązku uwidaczniania cen na witrynach i w gablotach sklepowych, a także o obowiązku zgłaszania do ewidencji działalności gospodarczej zmian danych dotyczących prowadzonej działalności, objętych wpisem.

W okresie sprawozdawczym Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wydał **10 decyzji administracyjnych** w tym:

- ✓ 5 dotyczących zwrotu kosztów za badania laboratoryjne na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej,
- ✓ 3 w zakresie nałożenia kar pieniężnych na łączną kwotę 1500 zł. (3x500zł.) na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych, za wprowadzenie do obrotu towarów o niewłaściwej jakości tj. sera owczego, roladki koziej, mrożonych truskawek.

- ✓ 1 decyzję zakazującą udostępniania zabawek nie spełniających wymagań zasadniczych na podstawie art. 40k ustawy o systemie oceny zgodności;
- ✓ 1 decyzję wydaną na podstawie art. 18 ust. 1 pkt. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, wstrzymującej wprowadzanie do obrotu kwestionowanych wyrobów włókienniczych celem poprawy oznaczeń, zgodnie z wynikami badań laboratoryjnych.

W ramach współdziałania z innymi organami kontroli, skierowano:

- 3 wystąpienia związane z ustaleniami kontrolnymi do Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych,
- 1 wystąpienie do Urzędu Skarbowego,
- 1 zawiadomienie do Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W II kwartale 2013r. do organów ścigania przesłano 2 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa:

- Do Prokuratury Rejonowej w Kędzierzynie – Koźlu w sprawie paliwa niewłaściwej jakości tj. za czyn z art. 31 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw (Dz. U. nr 169, poz.1200 ze zm.) W przedmiotowej sprawie wszczęte zostało dochodzenie.
- Do Prokuratury Rejonowej w Bielsku-Białej w sprawie zabawki niespełniającej wymagań zasadniczych, co nosi znamiona przestępstwa z art. 45 ustawy o systemie oceny zgodności.

W trakcie przeprowadzanych kontroli skierowano do przedsiębiorców **25 żądań o usunięcie nieprawidłowości** na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 5 ustawy o Inspekcji Handlowej. Żądania dotyczyły m.in.: usunięcia uchybień porządkowych, uzupełnienia brakujących wywieszek cenowych i cen jednostkowych oraz uzupełnienia wpisu do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej.

Ponadto w postępowaniu pokontrolnym Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej na podstawie art. 33 ustawy o Inspekcji Handlowej skierował **9 wystąpień** do przedsiębiorców w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

W trakcie przeprowadzanych kontroli umożliwiono również przedsiębiorcom podjęcie dobrowolnych działań naprawczych. Przypadków takich było 24 i dotyczyły głównie usunięcia nieprawidłowości w zakresie oznakowania produktów, uwidaczniania cen, wycofania ze sprzedaży środków przeterminowanych, a także wycofania z użycia narzędzi mierniczych z nieaktualnymi cechami legalizacji.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej realizując ustawowe zadania dotyczące ochrony praw konsumentów rozpatrywał roszczenia cywilno - prawne kierowane wobec sprzedawców.

W omawianym okresie do Wojewódzkiego Inspektoratu wpłynęło **163 wnioski o mediację**. Głównie dotyczyły one spraw związanych z nieprzestrzeganiem przez przedsiębiorców przepisów Kodeksu Cywilnego w zakresie gwarancji oraz niezgodności towaru z umową na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tekst jednolity Dz. U. z 2012r. poz. 1225). Ponadto wnioski o mediację dotyczyły również warunków świadczenia przez przedsiębiorców usług turystycznych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2004r. Nr. 223, poz. 2269 ze zm.)

Roszczenia o charakterze cywilno - prawnym były przedmiotem **5 wniosków o rozpatrzenie sprawy przed Stałym Polubownym Sądem Konsumenckim** działającym przy Wojewódzkim Inspektorze Inspekcji Handlowej w Opolu z czego:

- 4 wnioski zostały zwrócone ze względu na upływ 7 dniowego terminu do wyrażenia zgody na przeprowadzenie rozprawy sądowej przez pozwanego (przedsiębiorcę),
- 1 wniosek został zwrócony z uwagi na nie wyrażenie zgody przez przedsiębiorcę na rozpatrzenie sporu przed SPSK.

W wyniku prowadzonego w ramach kompetencji poradnictwa konsumenckiego w zakresie przepisów regulujących obrót towarowy i zagadnień związanych z w/w ustawą o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie Kodeksu cywilnego w omawianym okresie sprawozdawczym udzielono w 936 porad prawnych konsumentom oraz 207 porad przedsiębiorcom.

*Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej*

mgr inż. Zygmunt Jurczak